

Sivistyslautakunnan vastaus tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen vuodelta 2025

Kohta 4.3. Kaupungin talouden tasapainotukseen liittyvät havainnot

Tarkastuslautakunnan kannanotto:

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että kumulatiivinen alijäämä Rudus – tapaus huomioiden on 2025 loppussa noin 3,9 miljoona euroa ja toteaa, että talouden tasapainottamiskeinot ovat pääosin epäonnistuneet. Keskeinen keino vaikuttaa tasapainotuksen toteutumiseen on palveluverkko ja siihen liittyvät toimet.

Lisäksi tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota henkilöstön merkittävään vaihtuvuuteen ja siihen, ettei Karkkila pysty sitouttamaan virkakuntaa.

Elinvoiman osalta konkreettiset toimet ovat olleet riittämättömiä ja myös tehottomia ja tässäkin pitäisi tarkastella organisaatiota ja toimenkuvia erittäin kriittisesti.

Kaupungin omistamiin ja hallitsemiin kiinteistöihin pitäisi tehdä rakenteellisia muutoksia se omistamisen ja myös organisaation suhteen

Yhteenvetona tarkastuslautakunta katsoo, että talouden tasapainottamisen toimenpiteiden yksilöinti jää tilinpäätöksessä puutteelliseksi.

Sivistyslautakunta toteaa, että sivistystoimialan talouden tasapainottaminen on ollut vuoden 2025 aikana keskeinen osa toimialan johtamista ja palveluiden järjestämistä. Talouden toteutumista on seurattu säännöllisesti sekä toimialatasolla että kustannuspaikoittain ja poikkeamiin on pyritty reagoimaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Talouden sopeuttamistoimia valmisteltiin vuoden 2025 aikana siten, että niiden vaikutuksia palveluiden saatavuuteen, laatuun ja henkilöstöön arvioitiin osana päätöksentekoa. Samalla lautakunta korostaa, että erityisesti lasten, nuorten ja perheiden lakisääteiset palvelut pyrittiin turvaamaan taloudellisesti haastavassa tilanteessa. Vuonna 2025 käynnistettyä tasapainottamistyötä jatketaan edelleen talousarvion valmistelussa, palveluverkkotyössä ja toimialan toiminnan kehittämisessä.

Kohta 5. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Karkkilan kaupungissa

Tarkastuslautakunnan kannanotto:

Karkkilan kaupungin hyvinvointiraportti vuodelta 2025 tarjoaa kattavan katsauksen kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyviin toimenpiteisiin ja tuloksiin.

KESKEISET TULOKSET:

A) Hyvinvoinnin tila Karkkilassa:

HYTE-kerroin: Karkkilan HYTE-kerroin vuonna 2025 oli 65, mikä tarkoittaa, että hyvinvointiin ja terveyteen käytettävät resurssit ovat nousseet, mutta edelleen on parannettavaa verrattuna valtakunnallisiin keskiarvoihin.

Kouluterveyskysely: Oppilaiden hyvinvointi on keskiössä. Kyselytulokset osoittavat parantuneita trendejä, mutta myös huolenaiheita, kuten yksinäisyyden ja ahdistuksen lisääntymistä nuorten keskuudessa.

B) Asukaskysely 2025:

Kyselyyn vastasi 305 asukasta, ja tulokset osoittavat, että asukkaat arvostavat Karkkilaa kodikkaana ja luonnonläheisenä, mutta kaipaavat parannuksia keskustan elinvoimaisuuteen ja palveluiden saavutettavuuteen.

Yhteisöllisyys ja turvallisuus korostuvat vahvuuksina, mutta myös huolta kaupungin taloudellisesta tilanteesta ja päätöksenteosta on ilmennyt.

C) Hyvinvointisuunnitelman toteutuminen:

Hyvinvointisuunnitelman painopisteitä ovat muun muassa mielen hyvinvointi, esteettömyys, ja terveelliset elämäntavat. Tavoitteiden toteutuminen on ollut vaihtelevaa, mutta kaupungin on edelleen panostettava resursseihin ja yhteistyöhön.

KEHITTÄMISEHDOTUKSET:

Talouden tasapainottaminen: Kaupungin on kehitettävä strategioita talouden kestävyydelle ilman, että peruspalvelut heikkenevät.

Osallisuuden lisääminen: Asukkaiden kuuleminen ja osallistaminen päätöksentekoon on edelleen keskeistä luottamuksen lisäämiseksi.

Infrastruktuurin parantaminen: Teiden, valaistuksen ja yleisten tilojen kunnan parantaminen on tärkeää turvallisuuden ja viihtyisyyden kannalta.

Uuden kaupunkistrategian huomioiminen: Tilinpäätöshetkellä hyvinvointisuunnitelma kytkeytyi voimassa olevaan kaupunkistrategiaan, kuten kuuluukin. Uuden strategian osalta voisi suunnitelmassa vielä selkiyttää HYTE- ja osallisuustietojen raportointia.

Sivistyslautakunta pitää tärkeänä tarkastuslautakunnan havaintoja lasten ja nuorten hyvinvoinnista. Kouluterveyskyselyn tuloksia käsitellään säännöllisesti kouluissa, opiskeluhuollossa sekä sivistystoimialan johtamisessa. Vaikka useilla hyvinvoinnin osa-alueilla on havaittu myönteistä kehitystä, yksinäisyyden ja ahdistuneisuuden lisääntyminen nuorten keskuudessa on tunnistettu keskeiseksi kehittämiskohteeksi.

Sivistystoimialalla lasten ja nuorten hyvinvointia tuetaan moniammatillisesti yhteistyössä koulujen, opiskeluhuollon, nuorisopalveluiden, huoltajien sekä hyvinvointialueen kanssa. Kouluissa toteutetaan yhteisöllistä opiskeluhuoltoa, vahvistetaan osallisuutta ja ryhmäytymistä sekä tarjotaan varhaista tukea.

Sivistyslautakunta, viranhaltijat ja työntekijät seuraavat kouluterveyskyselyn tulosten kehitystä ja hyödyntävät niitä toiminnan suunnittelussa sekä hyvinvointia tukevien toimenpiteiden kohdentamisessa. Tavoitteena on vahvistaa lasten ja nuorten hyvinvointia sekä vähentää yksinäisyyden ja mielenterveyden haasteiden riskitekijöitä.

Hyvinvointisuunnitelman tavoitteita toteutettiin vuonna 2025 osana sivistystoimialan toimintaa. Lautakunta pitää tärkeänä, että hyvinvointitiedon raportointia ja toiminnan vaikuttavuuden arviointia kehitetään edelleen osana uuden kaupunkistrategian toimeenpanoa.

Kohta 6.1 Kaupunkistrategia ja sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen kaikilla toimialoilla

Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota lasten ja nuorten harrastamista kuvaavien mittareiden heikkenemiseen erityisesti vanhemmissa ikäryhmissä. Vuonna 2025 sivistyslautakunta piti havaintoa tärkeänä ja tuki harrastamisen mahdollisuuksia liikunta-, kulttuuri- ja nuorisopalveluiden sekä koulujen yhteistyöllä. Seurayhteistyön vahvistaminen tunnistettiin kehittämiskohteeksi.

Sivistyslautakunta piti tärkeänä myös osallisuuden vahvistamista. Nuorisovaltuuston osallistumismahdollisuuksia valmisteluun ja päätöksentekoon edistettiin osana kaupungin osallisuustoimintaa ja kehittämistyötä jatketaan edelleen.

Työhyvinvoinnin, esihenkilötyön ja johtamisen kehittäminen olivat vuonna 2025 toimialan keskeisiä tavoitteita. Työhyvinvointikyselyn toteutus siirtyi vuoteen 2026.

Kohta 6.4 Sivistys- ja hyvinvointitoimialan tavoitteet

Tarkastuslautakunnan kannanotto:

Tarkastuslautakunta toteaa talouden seurannan tehostuneen merkittävästi aikaisempaa verrattuna. Palveluverkkoselvityksen valmistuminen ja täytäntöönpano ovat poikkeuksellisen tärkeitä Karkkilan tulevaisuutta ajatellen.

Lautakunta toteaa, että sivistystoimialalla henkilöstöön ja johtamiseen liittyviä kehittämistoimia on vietävä määrätietoisesti loppuun.

Lautakunta kiinnittää huomiota siihen, että harrastamista koskevat mittarit heikkenivät etenkin vanhemmissa ikäryhmissä. Lasten ja nuorten hyvinvointia tukevien palvelujen vaikuttavuutta tulee seurata tarkasti.

Lautakunta korostaa, että talouden tasapainottamistoimia toteutettaessa on erityisen huolellisesti arvioitava päätösten vaikutukset lasten, nuorten ja perheiden palveluihin.

Sivistyslautakunta yhtyy tarkastuslautakunnan arvioon talouden seurannan kehittymisestä. Talouden toteutumista seurataan säännöllisesti kustannuspaikkatasolla ja lautakunnalle raportoidaan kuukausittain talouden kehityksestä.

Palveluverkon kehittämistä edistettiin vuonna 2025 kaupungin linjausten mukaisesti. Työtä jatketaan vuoden 2026 aikana päätöksentekoa varten.

Työhyvinvointisuunnitelmien ajantasaistamista edistettiin yksiköissä. Lisäksi valmisteltiin sivistystoimen johtoryhmän johtamisen valmennusta, joka toteutetaan vuosina 2026–2027.

Rehtoreiden tehtäväkuvien ja tehtävien vaativuuden arvioinnin valmistelua edistettiin käytettävissä olevien resurssien puitteissa, mutta työtä ei saatu valmiiksi. Pätevän henkilöstön saatavuuteen liittyviin haasteisiin tulee edelleen kiinnittää huomioita.

Lautakunta pitää tärkeänä lasten, nuorten ja perheiden palveluiden vaikuttavuuden arviointia. Vaikutusten arviointia on tarpeen vahvistaa jatkossa koko kaupungin tasolla yhtenäisellä arviointiohjeella.

Kohta 6.4 Vapaa-aikapalvelut

Tarkastuslautakunnan kannanotto:

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että vapaa-aika- ja kulttuuripalvelut ovat jatkaneet aktiivista kehittämistyötä sekä hankkeiden hyödyntämistä. Samalla lautakunta korostaa, että myös näiden toimintojen vaikutukset kaupungin hyvinvointiin, vetovoimaan ja HYTE-työhön tulee raportoida selkeästi.

Työväenopiston, kirjaston, liikunta- ja nuorisopalveluiden työhyvinvointisuunnitelmien päivittäminen on myönteinen käytäntö, jota tulee jatkaa suunnitelmallisesti.

Sivistyslautakunta pitää myönteisenä tarkastuslautakunnan arviota vapaa-aikapalveluiden kehittämistyöstä. Vapaa-aika-, kirjasto-, liikunta-, kulttuuri-, nuoriso- ja työväenopistopalveluilla on merkittävä rooli kuntalaisten hyvinvoinnin, osallisuuden ja kaupungin vetovoiman edistämisessä.

Lautakunta tunnisti vuonna 2025 tarpeen kehittää toiminnan vaikuttavuuden raportointia. Tavoitteeksi asetettiin palveluiden hyvinvointi- ja HYTE-vaikutusten näkyvyyden vahvistaminen osana vuosittaista raportointia sekä toiminnan arviointia.

Vaikuttavuuden raportoinnissa hyödynnettiin muun muassa osallistujamääriä, asiakaspalautetta, kuntalaisten osallisuutta kuvaavia tietoja sekä hyvinvointia ja terveyttä edistävän työn mittareita. Raportointia kehitetään edelleen, jotta vapaa-aikapalveluiden merkitys kaupungin strategisten tavoitteiden, kuntalaisten arjen hyvinvoinnin ja ennaltaehkäisevän työn näkökulmasta tulee nykyistä näkyvämmäksi.

Työhyvinvointisuunnitelmien päivittämistä edistettiin vuonna 2025 vapaa-aikapalveluiden yksiköissä osana henkilöstön hyvinvoinnin ja työkyvyn tukemista. Työtä jatketaan suunnitelmallisesti myös seuraavina vuosina.

Kohta 8. Henkilöstö

Tarkastuslautakunnan kannanotto

Tarkastuslautakunta korostaa, että henkilöstö on kaupungin keskeinen voimavara myös talouden tasapainottamisen aikana. Vuosi 2025 oli henkilöstölle henkisesti raskas, johtuen taloudellisista haasteista ja jatkuvista muutosneuvotteluista, mikä ei ole voinut olla vaikuttamatta hyvinvointiin. Muutosten läpivienti ei voi perustua yksinomaan henkilöstövähennyksiin, vaan rinnalla on huolehdittava tehtävien organisoinnista, johtamisesta ja osaamisen turvaamisesta.

Tarkastuslautakunta toteaa, että sairauspoissaolojen keskimääräisenä laskennallisena kustannuksena pidetään yleisesti 350 euroa / päivä. Karkkilan kaupungin henkilöstön sairauspoissaoloja on vuonna 2025 ollut yhteensä noin 4 850 päivää (315 henkilöä X 15,4 päivää/henkilö), jolloin sairauspoissaolojen laskennalliseksi kustannukseksi voidaan arvioida noin 1,7 miljoona euroa vuonna 2025 (315 x 15,4 x 350).

Lisäksi huomionarvoinen asia on, että suurimmat syyt sairauspoissaoloille ovat Karkkilan kaupungissa tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairaudet ja mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt, yhteensä lähes 60 prosenttia kaikista terveysterveystilanteista poissaoloista.

Tarkastuslautakunta suosittelee kaupungin johtoa työnantajana kiinnittämään huomiota poissaolojen syihin yhteistyössä työterveyshuollon kanssa sekä panostamaan voimakkaasti sairauspoissaolojen ennaltaehkäisevään toimintaan, varhaiseen puuttumiseen ja henkilöstön työhyvinvointiin. Työhyvinvointikyselyjä tulee suorittaa vuosittain, jotta on mahdollista mitata minkäänlaista kehitystrendiä.

Karkkilan kaupungin henkilöstöraportti 2025 paljastaa haasteita henkilöstön jaksamisessa, mutta myös myönteisiä pyrkimyksiä työhyvinvoinnin edistämiseksi ja henkilöstön tukemiseksi. Kaupungin on tärkeää kehittää strategioita henkilöstön hyvinvoinnin ja organisaation vakauden parantamiseksi tulevaisuudessa.

Tarkastuslautakunta painottaa henkilöstöjohtoa kiinnittämään huomiota kehityskeskusteluihin, jotka eivät saa olla jokin välttämätön kiusallinen tapahtuma, vaan aidosti esimiehen ja alaisen keskinäistä vuoropuhelua työn sisältöön, tehtäväkuvaan ja kehittämiseen liittyen.

Sivistyslautakunta yhtyy tarkastuslautakunnan näkemykseen henkilöstön hyvinvoinnin merkityksestä. Vuosi 2025 oli henkilöstölle kuormittava talouden sopeuttamistoimien ja muutosten vuoksi ja siksi työhyvinvoinnin, osaamisen, johtamisen ja tehtävien tarkoituksenmukaisen organisoinnin tukeminen on erityisen tärkeää. Tähän tulee kiinnittää myös jatkossa enemmän huomiota.

Sairauspoissaolojen vähentämiseen kiinnitetään huomiota yhteistyössä henkilöstöhallinnon, työterveyshuollon ja esihenkilöiden kanssa. Painopisteenä ovat varhainen tuki, työkykyä tukevat toimintatavat, kehityskeskustelujen hyödyntäminen sekä avoin vuoropuhelu työn sisällöstä, tehtäväkuvista ja työyhteisöjen kehittämisestä. Yhteisissä prosesseissa on edelleen kehitettävää.